

آموزش اپیدمیولوژی از دبیرستان تا دانشگاه Teaching Epidemiology from High School to University

محسن رضائیان^۱

Mohsen Rezaeian

دانش اپیدمیولوژی به مطالعه چگونگی توزیع و دلایل بروز کلیه عوامل مرتبط با سلامت در جامعه بشری، می‌پردازد. هدف نهایی از این مطالعات، پیشگیری از بروز هر واقعه‌ای است که می‌تواند سلامت افراد جامعه را در مخاطره قرار دهد. برای دسترسی به این هدف بسیار مهم، دانش اپیدمیولوژی روش‌های مطالعاتی خود را تدوین و توسعه بخشیده است. مجموعه روش‌های مطالعات اپیدمیولوژی که آن‌ها را می‌توان در دو دسته مطالعات توصیفی و تحلیلی تقسیم نمود، نه تنها باعث افزایش سطح سواد علمی فراگیران می‌شود، بلکه شیوه تفکر خلاقانه را در آن‌ها نیز ایجاد می‌نماید. آشنایی با این روش‌های مطالعاتی و چگونگی تفسیر صحیح آن‌ها، درک فراگیران را از بهداشت عمومی ارتقاء بخشیده و آن‌ها را تبدیل به یادگیرندگان مستقل و مادم‌العمر می‌نماید [۱].

مجموعه این توانایی‌ها که در آموزش دانش اپیدمیولوژی وجود دارد، باعث شده است که در سال‌های اخیر، آموزش این دانش برای اغلب دانشجویان علوم سلامت، اعم از پزشکی، دندانپزشکی، پرستاری، مامایی و غیره، به عنوان یک ضرورت اجتناب ناپذیر جلوه نماید. بنابراین، امروز، اغلب دانشجویان در رشته‌های گوناگون و نه فقط در مقطع دکتری، بلکه در مقاطع کارشناسی ارشد و کارشناسی، گذراندن حداقل دو واحد اپیدمیولوژی را در برنامه درسی خود دارند [۲-۳].

با این وجود، آموزش دانش اپیدمیولوژی از چنان اهمیتی برخوردار شده است که برخی از محققین توصیه کرده‌اند که ضروری است تا امکانات آموزش این دانش، برای دانش‌آموزان تحصیلات متوسطه نیز فراهم گردد. تاکنون مقالاتی نیز در این زمینه به رشته تحریر درآمده است که نشان می‌دهند می‌توان آموزش دانش اپیدمیولوژی را با موفقیت برای دانش‌آموزان تحصیلات متوسطه، به مرحله اجراء درآورد [۴-۵].

۱- استاد گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
تلفن: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۲۴۳، دورنگار: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۲۴۳، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk، ارکید: 0000-0003-3070-0166

در کشور ما نیز آموزش این دانش به خصوص برای رشته‌های تجربی می‌تواند به ارتقاء درک صحیح دانش‌آموزان دوره آموزش متوسطه، از وقایع مرتبط با سلامت و چگونگی پیشگیری از آن‌ها بیانجامد. همچنین، دانش‌آموزان را با شیوه‌های تفکر صحیح خلاقانه آشنا نموده و به آن‌ها مهارت‌هایی را می‌آموزاند که قادر به یادگیری مستقل و مادام‌العمر گردند.

با این وجود، برداشتن چنین گام بلندی در هر کشوری، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و طولانی مدت برای تدوین یک برنامه آموزشی مناسب برای دانش‌آموزان است. این برنامه آموزشی می‌تواند یا به صورت ادغام یافته در درون دروس مرتبط مانند زیست‌شناسی و یا در قالب یک درس مجزا مانند بهداشت عمومی، ارائه گردد. همچنین، آموزش صحیح دبیران مدارس پیرامون چگونگی آموزش مفاهیم اپیدمیولوژی به زبان ساده برای دانش‌آموزان، چالش مهم دیگر است که نظام‌های آموزشی باید به خوبی از عهده‌ی انجام آن برآیند [۶].

References

- [1] D'Agostino E. Public Health Education: Teaching Epidemiology in High School Classrooms. *Am J Public Health* 2018; 108(3): 324-8.
- [2] Werler MM, Stuver SO, Healey MA, LaMorte WW. The Future of Teaching Epidemiology. *Am J Epidemiol* 2019; 188(5): 825-9.
- [3] Goldmann E, Stark JH, Kapadia F, McQueen MB. Teaching Epidemiology at the Undergraduate Level: Considerations and Approaches. *Am J Epidemiol* 2018; 187(6): 1143-48.
- [4] D'Agostino EM, Hlaing WM, Stark JH. Am J Epidemiol. Teaching on the Continuum: Epidemiology Education From High School Through Graduate School. 2019; 188(6): 979-86.
- [5] D'Agostino EM. Teens learning epidemiology? A cohort study on epidemiology instruction for high school youth. *Ann Epidemiol* 2020; 47: 8-12.
- [6] St George DMM, Chukhina M, Kaelin MA. Training Teachers to Teach Epidemiology in Middle and High Schools. *Int J Community Health Educ* 2017; 38(1): 65-9.